

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Матеріали
міжнародної науково-практичної конференції магістрантів**

**ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В АГРОНОМІЇ,
ЗЕМЛЕУСТРОЇ ТА САДОВО-ПАРКОВОМУ
ГОСПОДАРСТВІ**

21 листопада 2019 року

Біла Церква
2019

Редакційна колегія:

Даниленко А.С., академік НААН, д-р екон. наук, ректор університету, голова оргкомітету.

Варченко О.М., д-р екон. наук, професор, проректор з наукової та інноваційної діяльності, заступник голови оргкомітету.

Новак В.П., д-р біол. наук, професор, перший проректор.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор, проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності.

Іщенко Т.Д., канд. пед. наук, директор ДУ "НМЦ вищої та фахової передвищої освіти".

Хахула В.С., канд. с.-г. наук, доцент, декан агробіотехнологічного факультету.

Панченко Т.В., канд. с.-г. наук, доцент, координатор НТТМ агробіотехнологічного факультету.

Вовкотруб Н.В., канд. вет. наук, доцент, начальник редакційно-видавничого відділу, відповідальний секретар.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук, доцент, завідувача відділом аспірантури та докторантури.

Царенко Т.М., канд. вет. наук, доцент, начальник відділу наукової та інноваційної діяльності.

Зубченко В.В., канд. екон. наук, начальник навчально-методичного відділу моніторингу якості освіти та виховної роботи.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук, доцент, координатор НТТМ університету.

Інноваційні технології в агрономії, землеустрої та садово-парковому господарстві: матеріали міжнародної науково-практичної конференції магістрантів, 21 листопада 2019 року. Білоцерківський НАУ. 73 с.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/>

Таблиця 1 – Морозостійкість та стан перезимівлі ріпаку озимого (середнє за 2018–2019 рр.)

Сортові популяції	Морозостійкість		Стан перезимівлі	
	бал	відхилення ±	бал	відхилення ±
Чорний велетень (стандарт)	8,5	-	8,4	-
Кронос	3,8	-4,7	5,2	-3,2
Геліо	8,6	+0,1	8,4	-
Донгон	7,2	-1,3	8,0	-0,4
ОПБН 18	7,4	-1,1	7,9	-0,5
НІР ₀₅	0,2	-	1,6	-

Аналізуючи морозостійкість сортових популяцій ріпаку озимого найбільш морозостійким виявився сорт Геліо – 8,6 бала, що на 0,1 бала більше за стандарт Чорний велетень (8,5 бала). Сорт ОПБН 18 за показником був дещо меншим за стандартний сорт – 7,4 бала. Найменш морозостійкими виявились сорт Кронос – 3,8 бали, що на 4,7 бали менше.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Абрамик М.І., Гайдаш В.Д., Гуринович С.Й. та ін. Ріпак ярий. Івано-Франківськ: "Ярець". 2003. 82 с.
2. Древе Віллі, Мельник Олександр. Виробництво ріпаку, перспективи і реальність. Пропозиція. 2003. № 11. С. 54–55.
3. Оверченко Б. Озимому ріпаку – стабільний та високий урожай. Пропозиція. 2000. № 7. С. 42–44.
4. Рекомендації по вирощуванню ріпаку ярого в умовах південного Степу України / Чехов А.В., Гуцаленко А.П., Мінковський А.Є., Салатенко В.Н. та ін. Запоріжжя, 2005. 15 с.
5. Ріпак / За ред. В. Д. Гайдаша. Івано-Франківськ: Сіверсія, 1998. 224 с.
6. Шелудько О. Світові тенденції у виробництві ріпакового біопалива. Пропозиція. 2002. № 6. 44 с.

УДК 633.11«324»

ПАНЧЕНКО М.Т., студент 4 курсу

СТОЛІТНЯ В.А., магістрант

Науковий керівник – **ПАНЧЕНКО Т.В.**, канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРОРОСТАННЯ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ СОРТУ ЗОЛОТОКОЛОСА ЗА РІЗНИХ НОРМ ВИСІВУ

В умовах виробництва нерідко важко отримати нормальні сходи пшениці озимої із-за недостатньої кількості в ґрунті продуктивної вологи в орному та посівному шарах ґрунту. Це є часто однією з основних причин зниження густоти рослин, продуктивного кущіння, а значить і продуктивного стеблостою, величини урожайності. Особливо великі труднощі в отриманні своєчасних сходів пшениці озимої бувають за розміщенням її після непарових попередників.

Ключові слова: пшениця озима, норма висіву, проростання насіння, вологість ґрунту, сорт Золотоколоса.

У сівозміні після попередників пшениці озимої часто, внаслідок висушування поверхневого, а інколи і орного шарів ґрунту, спостерігається велика розтяжність періоду «сівба-сходи». Панченко Т.В. [1] стверджує, що попередники суттєво впливають на накопичення вологи в ґрунті перед сівбою. За даними досліджень Бондаренка В.І. з співавторами [2], в окремі роки після непарових попередників з'явлення сходів буває тільки на 29-30-й день. Найбільша тривалість періоду «сівба-сходи» в пшениці озимої, за даними цих авторів, була після кукурудзи, зібраної на зерно і силос МВС.

Оптимальна вологість чорноземів для проростання насіння пшениці озимої знаходиться в межах 17-20 % до повітряно-сухого стану [3] За вологості ґрунту більше 22 % проростання насіння пшениці в умовах півдня України затримується в зв'язку з погіршенням аерації.

Носатовський А.І. [4] стверджує, що підвищення вологості ґрунтового ложа в умовах Кубані з 60 до 80 % загальної вологоємкості прискорює проростання насіння пшениці озимої. Зниження або підвищення вологості проти вказаної вище призводить до подовження періоду проростання.

Для того, щоб ми могли пояснити зміни польової схожості насіння пшениці озимої сорту Золотоколоса за різних норм висіву за сівби після гороху, нами були визначені запаси вологи в шарі 0-10 см.

Таблиця 1 – Вміст вологи в 0-10 сантиметровому шарі ґрунту після попередника горох на час сівби, %

Попередник	Роки		
	2007	2008	Середнє за два роки
Горох	20.0	22.0	21.0

Дані, отримані нами засвідчують, що вміст вологи в 0-10 сантиметровому шарі ґрунту в обидва роки досліджень склав 20-22 %, що цілком достатньо для отримання дружніх сходів.

Приймаючи до уваги особливо важливе значення тривалості періоду «сівба сходи» для подальшого росту та розвитку рослин, синхронного настання фаз та етапів органогенезу у них, формуванні елементів структури колосу і урожайності, ми провели спеціальні дослідження з інтенсивності, дружності проростання насіння пшениці озимої сорту Золотоколоса за різних норм висіву в обидва роки вирощування. Для цього використали методику розроблену бувшим науково-дослідним інститутом кукурудзи. Дані про динаміку проростання насіння пшениці озимої сорту Золотоколоса залежно від норми висіву можна знайти у таблиці 2.

Таблиця 2 – Динаміка проростання насіння пшениці озимої сорту Золотоколоса залежно від норм висіву у роки досліджень в умовах НВЦ БНАУ

Стан насіння	Норми висіву насіння, млн. шт /га							
	4		4.5		5.0 (контроль)		5.5	
	Роки							
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
на 3-й день								
Пророслі	70	71	70	71	72	73	73	74
Наключені	18	19	17	19	20	21	19	20
Сума пророслих і наключених	83	90	87	90	92	94	92	94
Непророслі	12	10	13	10	6	8	8	6
Загинули	-	-	-	-	-	-	-	-
на 6-й день								
Пророслі	77	79	77	79	80	81	82	83
Наключені	13	14	13	14	14	15	12	13
Сума пророслих і наключених	90	93	90	93	94	96	94	96
Непророслі	5	5	6	5	3	2	3	3
Загинули	4	3	3	3	3	2	2	2

Отримані результати (табл. 2) засвідчують, що на третій день після сівби пшениці озимої сорту Золотоколоса кількість пророслих насінин у середньому за два роки зростала на 2.0–3.0 % за збільшенням норми висіву до 5,0 до 5,5 млн/га, наключених на 2,5–1,5 %, а непророслих зменшилося на 4–4,5 %. Таким чином, можна з певністю говорити про виявлену тенденцію у кількості пророслих, наключених та загинувших насінин при підрахунку на третій день після сівби, сутність якої полягає в тому, що зі збільшенням норми висіву до 4.5 млн/га схожих насінин практично не змінюється сумарна кількість пророслих та наключених насінин порівняно з нормою 4,0 млн/га, в той же час підвищення норми висіву до 5,0–5,5 млн/га схожих насінин сприяє збільшенню кількості пророслих та наключених насінин і зменшення непророслих. Така тенденція повторюється упродовж обох років дослідження.

Що ж до шостого дня після сівби, то виявлена також тенденція збільшення пророслих та наключених насінин, як і у попередній строк підрахунків. Незмінною була тенденція за кількістю

непророслих насінин. Різниця між підрахунками пророслого насінин на 3-й та 6-й день полягає у тому, що в останній період виявлена певна кількість загинувших насінин, тобто тих, що втратили здатність до проростання. Проте і вданому випадку кількість таких насінин була не більше 1,5-1,0 % за сівби з нормою висіву 5,0- 5,5 млн/га схожих насінин порівняно з нормами 4,0 та 4,5 млн/га. Така тенденція, на наш погляд, обумовлена декількома причинами. Перш за все це тим, що за наявності кірки після сівби збільшення норма висіву до 5,0-5,5 млн/га схожих насінин сприяє більш щільному розміщенні насінин у рядку і таким чином полегшувалась можливість їм руйнувати кірку за рахунок створенню більшого тиску на неї більшої кількості проростків. З іншої сторони, більша кількість і більш щільно розміщених насінин в рядку при проростанні виділяє більшу кількість тепла, що сприяє скороченню строку проростання за рахунок оптимізації температурного режиму в місцях розміщення насіння. Такої думки притримується значна кількість вчених різних країн, які вказують на підвищення температури в рядках 0,5-1,0°C за збільшення норми висіву насіння пшениці озимої.

Зміна польової схожості і дружності проростання насіння за різних норм висіву пшениці озимої сорту Золотоколоса має пряме відношення до формування густоти рослин до входу їх в зимівлю. І це цілком закономірне явище, бо більша кількість пророслого і наключеного насіння і зменшення числа непророслих і загинувших за підвищення норми висіву до 5,0-5,5 млн/га схожих насінин є регулюючим фактором повноти сходів. Крім того, на наш погляд, зменшення кількості загинувших насінин, як правило, за рахунок загнивання, або швидкого розкладання, є передумовою зниження концентрації хвороботворних мікроорганізмів, що можуть за певних умов сприяти збільшенню можливості захворювання здорових насінин та їх проростання.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Панченко Т., Новохацький М., Бондаренко А. Накопичення вологи та поживних речовин у ґрунті залежно від попередників пшениці озимої в умовах центрального Лісостепу України. Техніко-технологічні аспекти розвитку та випробування нової техніки і технологій для сільського господарства України. збірник наук. пр. ДНУ «УкрНДПВТ ім. Л. Погорілого». Дослідницьке, 2018. Вип. 23 (37). С. 174–179.
2. Бондаренко В.И. и др. Влагодобеспеченность и продуктивность озимой пшеницы в условиях южной Лесостепи Украины. Вісник с.-г. науки, №12 1965. С. 8–12.
3. Задонцев А.И., Бондаренко В.И. Приемы выращивания озимой пшеницы в Степи Украины. Сб. Пути повышения урожайности зерновых колосовых культур . Колос, М., 1966. 230 с.
4. Носатовський А.И. Пшеница, Колос, М., 1950. 301 с.

УДК 712.254.(477-25)

ПОДУПЕЙКО С.О., магістрант

Науковий керівник – **ЩУК Л.П.**, канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРОЕКТНІ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО РЕКОНСТРУКЦІЇ СКВЕРУ ПО ВУЛИЦІ ВАСИЛЯ ЛІПКІВСЬКОГО У СОЛОМ'ЯНСЬКОМУ РАЙОНІ МІСТА КИЄВА

Встановлено сучасний стан насаджень, дорожно-стежкової мережі і малих архітектурних форм скверу по вул. Василя Липківського у Солом'янському районі м. Києва та запропоновано шляхи його реконструкції.

Ключові слова: сквер по вул. Василя Липківського, планувальна структура, просторова організація, реконструкція.

Планувальна організація території будь-якого садово-паркового об'єкту повинна бути покликана забезпечувати компактне розміщення і взаємозв'язок функціональних зон об'єкту; ефективно використання території залежно від її містобудівної цінності; комплексний облік архітектурно-містобудівних традицій, природно-кліматичних, ландшафтних і інших особливостей; охорону довкілля, і створити, у результаті, передумови для гармонійного і стійкого розвитку території [2].

ЗМІСТ

Азаров В.С., Козак Я.І. Стійкість сортів яблуні зимового строку досягання до хвороб.....	3
Хміль Є.С. Здатність сортів смородини до вегетативного розмноження.....	4
Бегеба О.В. Шкодочинність напівпаразиту <i>Viscum album</i> L. у насадженнях міста Біла Церква.....	6
Макарчук О.М. Особливості росту й розвитку видів і культиварів роду <i>Thuja</i> L. та перспективи їх використання в озелененні міста Біла Церква.....	8
Золотоверхий Д.В., Приндюк М.О. Варіювання висоти стебла та кількості гілок першого порядку в сортозразків ріпаку ярого.....	10
Івашко Б.В. Особливості росту і розвитку різних біологічних форм цукрових буряків.....	12
Товкач В.М. Вплив густоти садіння та фракції садивних бульб на урожайність картоплі.....	14
Чернищук В.А., Гніденко Г.М. Густота рослин пшениці озимої сорту Золотоколоса за різних норм висіву в осінній період.....	15
Бабуренко С., Гайченя М.В., Клеценко В.І. Аналіз морозостійкості сортових популяцій ріпаку озимого.....	17
Панченко М.Т., Столітня В.А. Проростання насіння пшениці озимої сорту Золотоколоса за різних норм висіву.....	18
Подупейко С.О. Проектні пропозиції щодо реконструкції скверу по вулиці Василя Липківського у Соломянському районі міста Київ.....	20
Хоменко С.О. Продуктивність цукрових буряків різних біологічних форм.....	22
Семенюк Д.В. Наукові аспекти нормативно-грошової оцінки земель.....	24
Філіпенко А.І. Актуальність грошової оцінки в сьогоденні.....	26
Кравчук А.В. Аналіз квітникового оформлення центральної частини с. Ковалівка Київської області.....	28
Мостипан О.В. Особливості формування врожайності гібридами кукурудзи різних груп стиглості в умовах ТОВ «Саварське» Богуславського району Київської області.....	30
Слива І.С. Оцінка сортів і гібридів буряка столового за господарсько цінними ознаками в умовах дослідного поля НВЦ БНАУ.....	31
Вовк Я.О. Особливості формування врожайності гібридів буряків цукрових залежно від строків збирання.....	33
Поляков С.І. Агрономічна ефективність хімічного прополювання посівів пшениці озимої.....	35
Тігаренко В.А. Попереднє сортовипробування чс-гібридів буряків цукрових.....	36
Ткаченко А.М., Чорний С.В., Степаненко С.В., Пилипенко І.М. Прояв і мінливість довжини колосу головного стебла у лній пшениці озимої, отриманих за міжмутантною гібридизацією.....	39
Федорчук А.М., Остапчук В.А., Охріменко О.Д., Балан Д.В. Особливості формування кількості колосків у колосі головного стебла лініями пшениці м'якої озимої, виділеними за міжмутантною гібридизацією.....	40
Волинець О.С. Проектні пропозиції щодо реконструкції парку в селі Крюківщина Києво-Святошинського р-ну Київської області.....	42
Лебедєв Р.Є. Аналіз досвіду благоустрою і озеленення центрального ядра села Ковалівка Васильківського району Київської області.....	44
Павленко А.С. Аналіз особливостей ландшафтного облаштування і озеленення території школи на прикладі гімназії №2 в м. Біла Церква.....	45
Ханько В.В. Проектні пропозиції щодо ландшафтного облаштування і озеленення Православного храму Георгія Побідоносця на Замковій горі у м. Біла Церква.....	47
Ярошенко В.С. Підсумки інвентаризації деревних насаджень на території забудови мікрорайону «Чарівне місто» в Дарницькому районі м. Київ.....	48
Думуші З.Ю. Пропозиції щодо озеленення набережної в м. Біла Церква (від дерев'яного мосту до острова «Дитинства»).....	50
Стрижак Є.О. Аналіз інтродукції красивоквітучих кущів Кременецького ботанічного саду.....	51